

JAARVERSLAG 2023

MUSEUM OVERSCHIE

Inleiding

In 2023 is het museum verdergegaan op de ingeslagen weg van vernieuwing. Na het gereedkomen van de nieuwe website in 2022 en de aanpassing van de naam, werd in 2023 ook de huisstijl aangepast aan de nieuwe naam met een nieuw logo. Verder konden alle activiteiten en tentoonstellingen weer zonder enig voorbehoud uitgevoerd worden. Wel zijn er na corona-tijd enige zaken definitief anders geworden in de gang van zaken in het museum. Corona zorgde voor een beperking van met name de sociale, maatschappelijke en zakelijke bijeenkomsten die in het museum plaatsvonden en op een positieve manier bijdroegen aan een succesvolle exploitatie. Door corona en ook om andere redenen haakten diverse vrijwilligers af die deze activiteiten ondersteunden, waardoor er minder capaciteit en dus opbrengst kwam vanuit deze activiteiten.

Activiteiten

Het jaar 2023 begon met de traditionele Nieuwjaarsreceptie als eerste activiteit, die na 2 jaar onderbreking, gelukkig weer mogelijk was. Op zaterdag 7 januari verzamelde een grote groep van direct of indirect bij het museum betrokken aanwezigen zich in het museum, waar bestuursvoorzitter Ger Vroegindewey een toespraak hield, waarin werd terug- en vooruitgekeken.

De tweede activiteit was de 'Tijdreis naar het 17^e-eeuwse Overschie' door Theo Pronk – historicus en directeur van Stichting Verborgene Stad. Na een uitgebreid onderzoek vanuit deze stichting werd tijdens een lezing van Theo Pronk op vrijdag 3 februari een reconstructie van het 17^e-eeuwse Overschie gepresenteerd. Het werd een digitale reconstructie in een 3D-model, waarmee een 360° blik op het oude Overschie mogelijk werd.

In maart werd de nieuwe huisstijl officieel in gebruik genomen en vanaf dat moment zo veel mogelijk geïntegreerd in de communicatiemiddelen en -uitingen.

Tijdens Koningsdag op 27 april was het museum geopend en werden er diverse activiteiten georganiseerd, zoals Oudhollandse kinderspellen en een muzikaal optreden.

Op 4 juni werd een lunchconcert georganiseerd met de 'bevriende zangers Baer Traa, Merel Sophie en Lizzy Ossevoort'. Drie soloartiesten die ook gezamenlijk optreden leuk vinden.

Het weekend van 9, 10 en 11 juni stond in het teken van Zie Overschie en in dat kader trad op zondag 11 juni het duo Sommerhus op tijdens een lunchconcert. Het mooie weer maakte dat dit concert buiten in Hof 't Middenveld gehouden kon worden, in de schaduw van de daar geplaatste partytenten.

Eind juni (van 21 t/m 25 juni) stond het museum een week lang in het teken van het Steilrandfestival. In het kader van de tentoonstelling over Turf en de Turfwinning werden in samenwerking met de Steilrand Expeditie, diverse activiteiten georganiseerd, zoals muziek, onkruidwandeling, fiets- en wandeltochten. De Steilrand Expeditie is een door de gemeente Rotterdam gefinancierd project om de groene steilrand tussen Overschie en de Rotte meer onder de aandacht te brengen.

Ook in juni werd een nieuwe boekuitgave van het museum uitgebracht: 'Boerderij's Gravenhuize en Hof van Cyrene'. Museum-vrijwilliger Ed Visser heeft zijn jarenlange onderzoek naar de historie van de Oost-Abtspolder afgerond en deze uitgave is het eerste deel van twee boeken dat uit dit onderzoek worden samengesteld.

In juli werd een bijzondere uitbreiding van de website gepresenteerd. Met een uitgebreide technische koppeling werd het mogelijk om het uitgebreide fotoarchief van het museum online beschikbaar te krijgen als Beeldbank Museum Overschie via de nieuwe website van het museum.

In augustus kregen alle Overschiese huishoudens de 'Groene Overschiese' in de bus. Een kaart die, vanuit een initiatief van de Gemeente Rotterdam, alle groene initiatieven in en buiten Overschie samenbrengt in activiteiten en zichtbaarheid. Museum Overschie is een van de groene partners binnen dit initiatief.

Zondagmiddag 3 september stond het museum in het teken van de wedstrijd pudding koken die was uitgeschreven. Deelnemers konden, indien gewenst met een oude puddingvorm uit het museum, langskomen in het museum met hun zelfgemaakte pudding, waar een deskundige jury, samen met de aanwezige bezoekers, een keuze maakte uit de aangeboden puddingen.

Tijdens de Open Monumentendagen op 9 en 10 september met als thema 'Levend erfgoed' was het museum op beide dagen tussen 12 en 17 uur gratis te bezoeken. Er waren mogelijkheden voor fietstochten langs de monumenten en een bezoek aan De Tempel. Tijdens deze dagen waren er ook 2 concerten. Op zaterdag een concert van het duo Erik Fleuren en Erik van de Kerkhof met hun programma Pega Loco en op zondag van het duo Jeroen en Eline.

Tijdens Zie Overschie in het weekend van 6, 7 en 8 oktober was er zondag 8 oktober een lunchconcert 'Oh Willow Willow – Shakespeare Songs' met Nine van Strien, Nobuyoshi Shima en Cécile Roovers.

Zondag 29 oktober was het Close Harmonie gezelschap Kloos te gast in het museum voor een lunchconcert.

De 25e en laatste lezing 'Leven, Dood en de Vooruitgang' werd op zondag 5 november georganiseerd. De voordracht met als titel 'De twee Overschiese Stoelen' werd verzorgd door de in Overschie geboren journalist en schrijver Arjen van Veelen. Vanwege de mindere weersomstandigheden vond de voordracht niet plaats bij het Baarhuisje, maar in de Melkfabriek.

Vanaf 5 november startte ook de jubileumperiode van 35 jaar Museum met de – niet-officiële – opening van de tentoonstelling '35 jaar Museum Overschie' met diverse deelexposities.

Het tweede boek vanuit het onderzoek naar de geschiedenis van de Oost-Abtspolder van Ed Visser kwam in november uit. Dit deel 'Geschiedenis van de Oost-Abtspolder' werd gepresenteerd op zondag 26 november tijdens een lezing van Ed Visser over deze geschiedenis en het onderzoek. De uitgave van dit boek kwam mede tot stand door bijdragen van de J.E. Jurriaanse Stichting, Fonds Schiedam Vlaardingen e.o en de Stichting Fonds Historische Publicaties Schiedam.

Vrijdag 15 december stond Overschie in het teken van de Kerstmarkt- Lichtjesavond, een druk bezocht evenement waarbij het museum op verschillende punten zorgde voor gratis oliebollen, glühwein of chocomel. In de Melkfabriek trad het combo 'Met volledige vergunning' op.

Tentoonstellingen

De in september 2022 geopende kleinere tentoonstellingen van de Overschiese Huisjes van Jan Broomans en de schilderijen van Willem Horselenberg liepen door tot eind april, net als de grote

tentoonstelling 'De opbrengst van de Bochtafsnijding' die samen met de Provincie Zuid-Holland werd georganiseerd, een waardevolle en succesvolle tentoonstelling die een mooi vervolg kreeg toen bleek dat de 'Stoel van Overschie' in afwachting van een nadere bestemming binnen de provincie in tijdelijke bruikleen mocht blijven in Museum Overschie.

Vanaf 7 mei tot en met half oktober was de tentoonstelling 'Turfwinning in Overschie' te zien, een tentoonstelling die terugging aan het Overschie van zo'n 200 jaar geleden, waarin turfwinning een belangrijke bron van bestaan was in dit gebied. In samenwerking met het gemeentelijke project Steilrand werd de tentoonstelling ingericht en ook omkleed met diverse activiteiten.

Vanaf 5 november stond het museum in het teken van het 35-jarig bestaan. Tot en met 27 april 2024 wordt in 10 deelexposities op verschillende plekken een beeld geschetst van de geschiedenis van Overschie, van de geschiedenis van het museum en dat alles geïllustreerd met – soms onverwachte - objecten en beelden uit de rijke collectie. De thema's die als leidraad dienen voor de jubileumtentoonstelling:

- Koeien uit Overschie
- Ouder worden in Overschie
- Begraven in Overschie
- Het lege land
- Geboren worden in Overschie
- Sleutels van Overschie
- Op school in Overschie
- Individuele exposities van 35 jaar museum
- Rijke Roomse leven
- Overschiese keramiek

Aanwinsten

In 2023 verkreeg het museum vanuit diverse kanten weer meerdere voorwerpen en objecten. Een greep uit de wat meer bijzondere daarvan:

- Bord van Gouds plateel van Ivora, mogelijk uit 1929, met een afbeelding van Overschie
- Een zilveren pijpenstampertje met een afbeelding van de Grote Kerk, mogelijk gemaakt door de vroegere Overschiese juwelier Silvius
- Een gouache (tekening met watergedragen verf) van de hand van Charles Kemper met zicht vanaf wat nu het Veerhuiseiland is op de huizen van de Overschiese Dorpsstraat
- Een schilderij van een stalinterieur (mogelijk uit Overschie) van de Rotterdamse schilder Cornelis Pouteroyen
- Op de boerderij van Rodenburg aan de Tempelweg mocht het museum twee hardstenen hekpaalbekroningen met opschriften WERK en HOEVE ophalen, die daar bewaard werden. Ze zijn naar alle waarschijnlijkheid van de boerderij WERKHOEVE aan de Beukelsdijk.

Samenwerking met MuseumDepotshop

Eind 2022 is het museum een samenwerking aangegaan met de Museumdepotshop. Dit is een webshop gespecialiseerd in de verkoop van voor musea overbodige collectie-items. Via deze weg heeft het

museum in 2022 en in 2023 al 19 keer diverse overbodige objecten kunnen verkopen tegen een leuke opbrengst.

Bijeenkomsten

Als hierboven aangegeven is het aantal bijeenkomsten dat in het museum plaatsvond, verminderd door een mindere capaciteit aan beschikbare vrijwilligers. Ondanks dat waren er het jaar door toch diverse vergaderingen, bijeenkomsten en besproken bezoek van families voor reünie of verjaardag. Over het algemeen waren dit bezoeken in combinatie met een rondleiding. In totaal zijn er 25 groepen op bezoek geweest.

Bezoek

Het aantal bezoekers kunnen we achteraf alleen inschatten. Aan de hand van de registratie van de entreebetalingen komen we uit op ongeveer 6000 personen tijdens de reguliere opening, maar dat zijn er zeker meer geweest, die door contante betaling niet op correcte wijze zijn geregistreerd. Er zijn daarnaast nog 25 groepsbezoeken geweest met elk minimaal 25 personen. De bijeenkomsten en activiteiten werden bijgewoond door ongeveer 1.000 personen. In totaliteit schatten we in dat er ongeveer 2.500 – 3.000 bezoekers zijn geweest.

Vrijwilligers

Het vrijwilligersbestand bestond in 2023 uit 60 vrijwilligers. Enkele vrijwilligers stopten met hun activiteiten, maar gelukkig was er ook aanwas van nieuwe vrijwilligers. Er werd met de vrijwilligers op 26 mei een avond voor overleg gepland. De toekomst van het museum was het onderwerp. Het vertrek van John van den Berg als beheerder per 1 januari 2026 is aanleiding voor een studie over de toekomst van het museum. De 25 aanwezige vrijwilligers werden tijdens de bijeenkomst in mei meegenomen in dit proces en hadden gelegenheid tot het inbrengen van suggesties en gedachten over de toekomst.

Op zaterdag 14 oktober is er voor de vrijwilligers een uitstapje georganiseerd naar Vlaardingen met een bezoek en rondleiding in het Streekmuseum Jan Anderson. Na een lunch in restaurant Polderpoort werd een bezoek met rondleiding gebracht aan het Educatief Archeologisch erf Masamuda.

Donateurs

De belangrijke doelgroep van donateurs die het museum trouw steunt met een jaarlijkse bijdrage daalde in 2023 niet. Het totaal aantal donateurs per 31 december 2023 bedroeg 450. Er was een aantal opzeggingen met uiteenlopende redenen, maar ook meldde zich een aantal nieuwe donateurs.

Bestuurssamenstelling

De bestuurssamenstelling kende in 2023 een enkele wijziging. Door verhuizing naar Zoetermeer legde penningmeester Arjun van Adrichem zijn functie neer. Medebestuurslid Arjen Goedendorp trad in zijn plaats aan.

januari 2024

Leo Kool

secretaris

